Moartea marelui savant Marconi
inventatorul telegrafiei fără fir

Personalitatea şi opera ilustrului savant

Roma, 20 (Rador). — Guglielmo Marconi a murit la ora 3,50, de pe urma unei sincope cardiace. Lângă patul său se aflau membrii familiei şi profesorii medici Frugoni şi Pozzi, care-i dau îngrijiri.

Defunctul a fost ridicat la rangul de marchiz pentru deosebitele sale merite în domeniul cercetărilor ştiinţifice. El era membru al Senatului italian, preşedinte al academiei Italiei, profesor la universitatea din Roma şi preşedinte al consiliului naţional pentru cercetări ştiinţifice.

Marconi era fiul lui Iosif Marconi şi al supusei irlandeze Annie Jameson. A studiat la Florenţa şi apoi la Livorno, arătând încă din primele timpuri o mare pasiune pentru chestiunile în legătură cu electricitatea.

Până nu împlinise 20 ani Marconi s'a făcut bine cunoscut prin lucrările sale asupra oscilaţiilor electrice bazate pe descoperirea razelor hertziene. A descoperit principiul telegrafiei fără fir în 1895 în apropiere de Bolonia, la Ponte Vecchio, legând un generator de unde, printr'un fir izolat, cu pământul şi obţinând radiaţii electrice cari puteau să fie captate la distanţă de 2 km. Anul următor Marconi a mers în Anglia unde a fost prezentat lui sir William Preece, inginerul şef al poştelor britanice. La 1897 s'a făcut dovada că se poate comunica la 4 km. şi imediat după aceasta la 15 km. Mai multe guverne voiau să şi-l ataşeze. In Martie 1899 Marconi a realizat legătura între ţărmul francez şi cel englez, pe sub Canalul Mânecii. Numeroase societăţi s'au constituit pentru exploatarea descoperirilor lui Marconi. Majoritatea savanţilor sunt de acord spre a atribui lui Marconi meritul de a fi descoperit primul principiile telegrafiei fără fir, care a continuat să facă progrese repezi învingând primele piedici întâmpinate de Marconi, cum sunt: munţii, lumina solară, interferenţa staţiunilor vecine, descărcările electrice din atmosferă, etc.

Opera realizată de Marconi în domeniul fizicei va rămâne nepieritoare, ca şi numele lui. Experienţele îndrăzneţe făcute de Marconi, încununate de succese atât de mari, vor servi viitorilor cercetători pentru a duce şi mai departe progresul realizat de Marconi în domeniul comunicaţiilor fără fir.

S'au hotărât funeralii naţionale

Roma, 20 (Rador). — Regele Italiei şi d. Mussolini au fost înştiinţaţi la ora 7 şi 10 de medicii marchizului Marconi că acesta este pe moarte.

La ora 8 şi 30 Ducele se găsea la căpătâiul ilustrului defunct.

In cursul dimineţii a sosit un număr imens de telegrame exprimând regretul unanim pentru marea pierdere suferită de Italia.

Cele mai de seamă personalităţi din lumea politică, ştiinţifică şi militară au îngenunchiat în cursul dimineţii lângă rămăşiţele pământeşti ale marelui inventator.

Corpul neînsufleţit al lui Marconi poartă uniforma albastră de membru al Academiei. Paza de onoare este făcută de membrii ai Academiei purtând cămăşi negre.

Funeraliile naţionale au fost fixate pentru mâine la ora 18. Masca funebră va fi luată de sculptorul Attilio Salvarembre, membru al Academiei.

O mare pierdere pentru ştiinţă

Paris, 20 (Rador). — „Este o mare nenorocire pentru ştiinţă", a declarat profesorul Edouard Branley, când a aflat de moartea lui Marconi.

Intr'un interview acordat ziarului „Paris Soir", Branley, care are acum 93 de ani, a subliniat prietenia care-l unea de Marconi. „Am cunoscut pe Marconi în 1895, pe când urma la Bologna cursurile profesorului Righi, asupra radioconductibilităţii".

Branley a adăugat că Marconi i-a trimis în ziua de 28 Martie 1899 una din primele telegrame prin telegrafie fără fir. Marconi a rugat pe Branley să ia loc în Societatea de telegrafie al cărui director era, dar Branley a refuzat, preferând laboratorul şi catedra sa de fizică dela Institutul catolic.

„Era un foarte mare savant. — a adăugat Branley. A fost singurul care a ştiut să reia experienţele mele şi care a ştiut să le desvolte şi să le amplifice, pentru marele bine al ştiinţei".

Toată Italia participă la marele doliu

Roma, 20 (Rador). — Ziarele interpretează durerea tuturor italienilor consacrând în prima pagină lungi articole cu prilejul morţii senatorului Marconi. Ele amintesc marea personalitate, extraordinara activitate ştiinţifică şi contribuţia pe care a adus-o marele dispărut în viaţa politică a ţării.

Primarul oraşului Milano a trimis următoarea telegramă văduvei marelui savant: „Mă asociez respectuos la marea dv. durere, rugând pe Dumnezeu să vă consoleze. Numele lui Guglielmo Marconi va trăi etern în amintirea toturor oamenilor atât timp cât lumina civilizaţiei va străluci în lume".

Bursa şi-a suspendat activitatea timp de un minut, în semn de omagiu pentru unul din cei mai mari fii ai Italiei fasciste.

Autorităţile şi instituţiile au trimis văduvei lui Marconi telegrame de condoleanţe.

Cardinalul Pacelli, secretarul de stat al Vaticanului, a trimis următoarea telegramă: „Intr'un moment atât de dureros, facă Cerul ca augusta participare a Sanctităţi Sale, care regretă adânc grava pierdere a marelui defunct, onoare a ştiinţei şi a patriei, la doliul dv. şi rugăciunea pe care o ridică ca credinţa în Dumnezeu să vă susţină într'un ceas atât de greu, să constitue o uşurare pentru dv. Sanctitatea Sa vă trimite dv. şi familiei părinteasca Sa binecuvântare".

La durerea pierderii lui Marconii participă întreaga populaţie a Romei, care, în coloane nesfârşite, a defilat până seara târziu într'o reculegere smerită prin faţa catafalcului ridicat în salonul Galateea din palatul Fornesina. sediul Academiei. Catafalcul este acoperit de coroane şi flori depuse de oameni din toate straturile sociale, dela aristocraţie şi până la umila lume a muncitorilor manuali.

Numeroşi cardinali, înalţi prelaţi, demnitari ai bisericii, călugări şi călugăriţe, se închină o clipă în faţa catafalcului. Albumele deschise la intrarea Academiei sunt acoperite de nenumărate semnături.

Mărturii ale îndurerării generale sosesc din toate colţurile Italiei. Ziarele, încadrate în chenar negru, publică pagini întregi despre defunct.

Impresie profundă în Anglia

Londra, 20 (Rador). — *Moartea lui Marconi a produs o impresie considerabilă la Londra, unde numele său era legat de creiarea companiilor britanice de transmisiuni radiotelegrafice. Sediul primei companii de acest fel, situat pe Strand, poartă încă numele de Marconi House.*

Autoritatea savantului a continuat să sporească aici după industrializarea invenţiilor sale şi după sforţările făcute în ultimii ani pe bordul yachtului „Electra", de a spori bătaia undelor ultrascurte şi de a le înmulţi întrebuinţările, sforţări care erau socotite ca fiind aproape de rezultatul definitiv constituind o adevărată revoluţie din întrebuinţarea undelor hertziene.

Savanţii britanici consideră că dacă vor continua cercetările în direcţia indicată de Marconi le va fi posibil să realizeze proorocirea făcută în 1929, de a se putea transporta lumina, căldura şi forţa prin unde hertziene.

Incă după amiază, societatea naţională de radioemisiune a arborat drapelul îndoliat, publicând un comunicat în care exprimă profunda părere de rău a tuturor auditorilor britanici pentru moartea savantului, faţă de care radiofuziunea are o imensă datorie. Toate posturile de radiofuziune au suspendat emisiunile timp de două minute la ora 18, în semn de omagiu pentru Marconi.

Toate oficiile poştale vor fi închise mâine seară timp de două minute.

Celebrul savant britanic Appleton va ţine astăseară o conferinţă la radio, zugrăvind viaţa şi opera academicianului italian.

Condoleanţele familiei regale italiene

Roma, 20 (Rador). — Regele-împărat Victor Emanuel a telegrafiat văduvei lui Marconi următoarele:

„Aflu cu dureroasă emoţie ştirea privitoare la dispariţia neaşteptată a senatorului Guglielmo Marconi. In momentul foarte grav al doliului care loveşte odată cu dv. şi cu ai dv. ştiinţa şi pe toţi italienii, vă rog să primiţi cele mai vii condoleanţe".

*

Regina-împărăteasă Elena a Italiei a transmis următoarea telegramă văduvei defunctului:

„Particip din suflet la marea dv. durere şi vă transmit afectuoasele şi profundele Mele condoleanţe".

TELEGRAMELE D-LUI HITLER

Berlin, 20 (Rador). — Cancelarul Hitler a trimis d-lui Mussolini şi văduvei ilustrului inventator Marconi câte o telegramă de condoleanţe.

GUGLIELMO MARCONI

Viaţa marelui inventator

Opera sa uriaşă. — Marconi, omul genă.

Guglielmo Marconi nu mai este. Moartea i-a tăiat firul vieţii înainte de a-şi fi dus la bun sfârşit lucrările pe care le-a început în ultimii ani şi la care ţinea atât de mult.

Ne obişnuisem cu gândul că nimic nu este cu neputinţă pentru omul acesta. In mâna sa avea undele, radiaţiile, curenţii electrici. Ca un semi-zeu desfiinţase depărtările, apropiase oamenii, dase o nouă coloană nervoasă lumii, se plimba de la un capăt la altul al globului cu o corabie plină de minuni. Cunoscuse gloria încă din tinereţe şi nu mai putea râvni la nimic. Moartea vine acum să ni-l ia şi să ne arate că Marconi a fost totuş un muritor, un om, nu o legendă.

Cât datorează omenirea geniului acestui om, o ştim cu toţii. Istoria va consfinţi cuceririle lui, iar scurgerea timpului ne va arăta şi mai bine cum viaţa lui Marconi este însăşi viaţa epocii noastre.

Alături de Edison, Marconi a făcut să înainteze omenirea într'o jumătate de secol cât n'au făcut-o nici-un conducător de popoare şi nici-un mare căpitan. Geniul şi munca acestor doi oameni neobosiţi au clădit platforma pe care se va ridica într'o zi civilizaţia ştiinţifică.

Pentru noi, Marconi şi Edison au fost vrăjitori şi profeţi. In timpurile ce vor veni, ei vor apare drept doi uriaşi pionieri ai civilizaţiei.

Inventatorul şi opera sa

Guglielmo Marconi s'a născut la Bologna, în Aprilie 1874, fiu al italianului Giuseppe Marconi şi al irlandezei Annie Jameson. Contopirea sângelui latin cu cel anglo-saxon a dat un temperament excepţional, având intuiţia fulgerătoare a geniului latin şi uimitorul simţ practic saxon.

După cele dintâi studii la Bologna şi Firenze, intră la Livorno, în „Institutul tehnic". La optsprezece ani, nemulţumit cu ceeace cuprindeau programele analitice ale timpului, începe să citească şingur tratate tehnice şi face mici experienţe asupra oscilaţiilor electrice produse de descărcările atmosferice. Intre timp, mulţumită cunoştinţelor sale de engleză, citeşte teoriile lui Maxwell asupra oscilaţiilor electro-magnetice şi concepe ideea unor comunicaţii la distanţe prin unde electrice. Cu cinci ani înainte, fizicianul Branly dovedise că undele electrice-magnetice, produse prin metoda germanului Heitz, pot provoca efecte mecanice la distanţă, dacă sunt emise şi prinse în condiţii convenabile. Toată iarna lui 1894-95, Marconi se închide în vila părinţilor săi dela Pontecchio şi aci, prefecţionând aparatele lui Branly, adăugându-le sistemul antenă-pământ care n'a fost părăsit până astăzi, pune bazele radiotelegrafiei. Intr'o experienţă pe care o face în primăvara lui 1895, reuşeşte să transmită şi să recepţioneze la 2 kilometri depărtare, peste obstacolele unei coline, o serie de semnale electrice.

Dacă undele hertziene, emise cu aparatele sale, pot ajunge la o depărtare de 2 kilometri, de ce n'ar ajunge la 200 kilometri, făcând să funcţioneze un aparat Morse? Marconi pune întrebarea aceasta, în călătorie pe care o face la Londra în 1896, directorului telegrafului englez, sir William Preece.

Entusiasmat de proectele inginerului italian, Preece îi pune la dispoziţie material de experienţe şi peste câteva luni, cu mijloace foarte primitive, cu bobina lui Hertz, cu coherorul lui Branly, Marconi transmite şi recepţionează o serie de semnale telegrafice, la o depărtare de 4 kilometri. Incurajat, tânărul se întoarce în Italia, face o serie de experienţe răsunătoare la Spezia, reuşeşte să intereseze pentru lucrările sale autorităţile navale italiene şi, în cele din urmă, cu mijloace mai perfecţionate, recepţionează o telegramă, fără fir, la depărtarea de 20 kilometri.

Era cel dintâi triumf.

Cu spiritul practic pe care-l avea în sânge şi care nu l-a trădat niciodată, Marconi întrevede concurenţa pe care o constitue pentru companiile telegrafice metoda sa de comunicaţie la distanţă fără cablu, fără fir. Reuneşte un grup de capitalişti şi întemeiază la Londra, în 1897, „Marconi Wireless Telegraph Company". Şi în adevăr, companiile de cabluri şi telegrafie cu fir au de ce se teme. Imbunătăţindu-şi aparatele, Marconi isbuteşte în 1899 să comunice fără fir la 50 kilometri depărtare. Metoda sa intră pe calea realizărilor practice. Marconi ţinteşte acum să lege Europa de America, peste ocean, prin telegrafia fără fir.

Se fac instalaţiile trebuincioase şi la 12 Decembrie 1901— o dată care va rămâne pentru totdeauna în istoria civilizaţiei noastre—un semnal telegrafic, o singură literă, S, transmisă din Poldhu (Anglia), trece Atlanticul, fără fir şi se înregistrează pe panglica de hârtie a aparatului Morse din St. John, în Newfoundland!

Evenimentul produce senzaţie pe tot globul. Câteva alte încercări suplimentare dovedesc fără putinţă de contrazicere că nu există nici o limită pentru propagarea undelor electrice, atunci când energia folosită pentru emisiunea lor este proporţională cu distanţa pe care s'o străbată; că obstacolele de orice fel aflate între o staţie radio-emiţătoare şi una receptoare nu întrerup comunicaţiile între aceste două staţiuni; că lumina soarelui slăbeşte puterea de propagare a undelor electrice şi de aceea este nevoe de o energie de emisiune mai mare ziua decât noaptea.

Ce a urmat se ştie. Telegrafia fără fir a cuprins în reţeaua ei întreg globul. Statele mari şi mici se grăbesc să instaleze aparatele lui Marconi, pentru scopuri de război şi de pace.

Franţa, Anglia, Statele-Unite, Germania, Rusia, se iau la întrecere. O conferinţă internaţională, reunită la Berlin în 1906, pune ordine în ceeace ameninţa să devină babilonia undelor.

In timp ce delegaţii discută, în timp ce statele ridică de zor staţii de telegrafie fără fir, în timp ce acţiunile companiei sale cresc vertiginos, Marconi, ascuns în laborator, lucrează fără odihnă la perfecţionări noi, la aparate mai puternice, mai sensibile. In 1907, americanul Lee de Forest creiază lampa cu trei electrozi. Incep experienţe pentru transmiterea graiului omenesc pe undele care călătoresc fără fir. La 1 Decembrie 1909, premiul Nobel vine să răsplătească munca de până atunci a „vrăjitorului italian". Ca şi cum ar avea remuşcări că l-a cucerit pentru prea puţin, italianul îşi înzeceşte sforţările, dă piept bărbăteşte cu toate surprizele ce-i răsar în cale la fiecare pas şi în 1914 vede aparatele şi metodele lui folosite pe pământ, pe apă şi în aer.

Războiul îi cere noi sforţări. Perfecţionările de amănunt pe care le aduce în această epocă fac cu putinţă, în Iunie 1920, emisiunea celui dintâi concert radiofonic. Urmează desvoltarea vertiginioasă a radiofoniei, triumful undelor scurte, transmiterea fotografiilor prin fără fir, radio-farurile, maşinile şi avioanele conduse dela depărtare, prin radio, televiziunea. Pentru toate acestea ne-ar trebui volume, nu rânduri de ziar. In ultimii ani, posibilităţile surprinzătoare ale undelor ultra-scurte îi oferă un nou pretext de muncă intensă. Omul acesta, care a trecut de 98 ori Atlanticul, care a făcut de câteva ori ocolul lumii, nu avea clipă de odihnă. Moartea l-a surprins la lucru.

Soarta l-a răsfăţat, cum rar răsfaţă pe un om de geniu. Brevetele sale i-au adus milioane. Academiile tuturor ţărilor s'au mândrit a-l numără printre membrii lor. Regele Italiei l-a făcut marchiz. Mussolini l-a numit preşedinte perpetuu al academiei italiene de ştiinţe.

Marconi n'a negat niciodată meritele precursorilor săi şi una dintre cele dintâi „marconigrame" a fost un omagiu adresat de tânărul inginer italian bătrânului fizician Branly, inspiratorul telegrafiei fără fir.

Marconi, omul

Inalt, subţire, impecabil (marele inventator se rădea de două ori pe zi, chiar în călătorie), Marconi vorbea puţin, cu o voce calmă, puţin depărtată.

Viaţa sa particulară, liniştită şi simplă, se scurge în cea mai mare parte la Roma, în Vila Condotti, unde soţii Marconi trăiau împreună cu socrii, familia contelui Bezzi Scali.

Marchiza Marconi este mare amatoare de istorie şi artă. Mica Elettra, fiica inventatorului, e o pasionată ascultătoare de radio. Fiul lui Marconi, astăzi inginer, lucrează într'o mare uzină radiotehnică americană, după dorinţa tatălui său.

Viaţa de oraş, cu obligaţiile de afaceri, alternau pentru marele inventator cu activitatea ştiinţifică pe care o desfăşura pe bordul acelui splendid laborator plutitor care este celebrul său yacht, „Elettra".

Marea a fost din totdeauna pasiunea lui Marconi. A dorit mereu o corăbioară a sa. Visul i s'a împlinit. Amiralitatea engleză i-a dăruit un superb yacht, luat ca pradă de război de la un arhiduce austriac. Yachtul acesta a devenit „Eletta".

Celebritatea „Elettei" este atât de mare încât e suficient să ancoreze într'un port pentru ca să fie asaltată de ziarişti şi de curioşi, dornici să viziteze locuinţa plutitoare a lui Marconi şi să afle ultima surpriză pe care o pregăteşte lumii.

Odată, la New-York, un gazetar convins că Marconi ascunde ceva important, n'a vrut să se retragă cu nici-un chip, cu tot mutismul inventatorului. Marconi are atunci o idee: „E adevărat — spune el gazetarului, — am o descoperire nouă. Dar ea trebue păstrată în cea mai mare taină: am găsit metoda de a vedea prin ziduri".

Secretul a fost atât de bine păstrat încât a doua zi toate ziarele americane şi europene anunţau uimitoarea invenţie. Prestigiul lui Marconi era atât de mare, încât nimeni n'a vrut să creadă că e vorba doar de o păcăleală.

Din toate colţurile lumii, „Elettra" a fost bombardată cu mii de scrisori, unele entusiaste, altele ameninţătoare, din partea unor oameni speriaţi că noua invenţie desfiinţează viaţa intimă a unui om.

Spre a linişti furtuna, Marconi inventă altceva: cu aceeaş promisiune de a păstra secretul, destăinui unui alt gazetar că a găsit metoda de a comunica prin radio cu planeta Marte...

I. F. F.

Principalele realizări ale lui Marconi

25 Aprilie 1874 — Naşterea lui Marconi. 1890 — Eduard Branly descoperă conductibilitatea pulberilor metalice.

1895 — Marconi face cea dintâi emisiune cu unde electrice.

1 Iunie 1896 — Marconi obţine brevetul nr. 12039, cel dintâi brevet pentru telegrafie fără fir.

1897 — Intemeierea, la Londra, a companiei de telegrafie fără fir Marconi.

3 Iunie 1898 — Inaugurarea serviciului radio-telegrafic între insula Wight şi Bournemoth (25 km. depărtare).

12 Decembrie 1901 — Cea dintâi legătură radio-telegrafică peste Atlantic.

1906 — Cea dintâi conferinţă radiotelegrafică mondială, la Berlin.

29 Ianuarie 1907 — Lee de Forest brevetează lampa cu trei electrozi.

1 Decembrie 1909 — Marconi este laureat cu premiul Nobel pentru fizică.

15 Aprilie 1912. — Transatlanticul „Titanic", cel mai mare din lume, se loveşte de un iceberg şi alarma radiotelegrafică permite salvarea a 740 persoane.

1913. — Funcţionează în toată lumea 450C staţii de telegrafie fără fir.

15 Iunie 1920. — Staţia de radio din Chelmsford transmite cel dintâi concert radiofonic.

1927. — Se inaugurează reţeaua radiofonică a imperiului britanic.

1930. — Marconi aprinde de pe bordul yachtului Elettra, ancorat la Genova, luminile expoziţiei din Sidney, în Australia.

1931. — Incep studiile lui Marconi asupra undelor ultra-scurte.

3 Octombrie 1933. — America sărbătoreşte „ziua lui Marconi".

11 Noembrie 1936. — Marconi realizează o triplă conversaţie radiofonică între Elettra, ancorată la Santa Margherita, New-York şi un avion sburând deasupra acestui oraş.

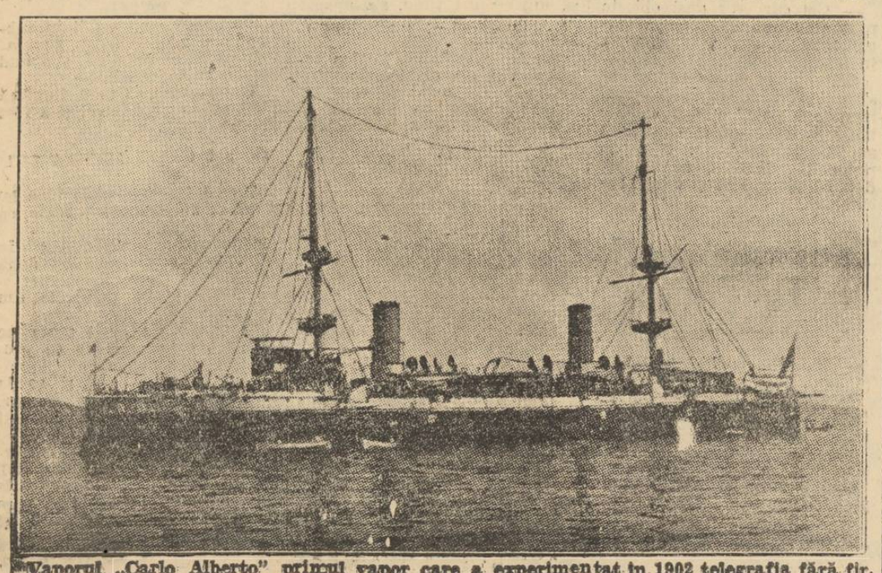

Vaporul „Carlo Alberto" primul vapor care a experimentat în 1902 telegrafia fără fir.

Atentatul contra colonelului Koc

Nici o piesă de identitate nu s'a găsit asupra atentatorului

Atentatul a fost pus la cale de duşmanii statului şi poporului polonez

Varşovia, 20 (Rador). — Ziarele poloneze anunţă că nici o piesă de identitate a atentatorului care plănuia să ucidă pe colonelul Koc, n'a fost găsită asupra lui. Poliţia a reuşit totuşi să identifice pe atentator şi să stabilească căror cercuri aparţinea.

Numeroase arestări au fost operate în Varşovia şi în provincie. Toate detaliile sunt ţinute secret în interesul cercetărilor, care continuă.

Un apel al „Uniunii Naţionale" cere ca, oricare ar fi cercurile cărora a apartinut atentatorul, aceste cercuri să fie distruse.

„Polska Zbrojna" scrie că autorii atentatului trebuiesc căutaţi printre duşmanii statului şi poporului polonez.

„Gazeta Polska" este de părere că atentatul a fost pregătit de o organizaţie urmărind scopuri politice.

ALTE ARESTARI IN LEGATURA CU ATENTATUL

Varşovia, 20 (Rador).— Presa de după amiază continuă a-şi arăta indignarea faţă de atentatul incercat contra colonelului Koc.

Atentatorul era un tânăr de 29 ani, elegant îmbrăcat. Explozia a fost atât de puternică încât degete de ale atentatorului au fost găsite la 80 de metri de locul unde s'a produs explozia. Experţii afirmă că bomba trebue să fi avut cel puţin un kilogram de dinamită.

Sunt bănueli că atentatorul urmărea să îngroape bomba în apropiere de poarta vilei colonelului Koc, în aşa fel încât ea să explodeze la trecerea automobilului în care se afla preşedintele Taberei Uniunei Naţionale. Acest plan drăcesc trebuia să reuşească în mod sigur graţie conformaţiei terenului, dacă bomba n'ar fi explodat prematur.

Intrucât sunt indicaţii precise că atentatorul avea legături şi cu unele persoane din provincie, o brigadă specială de poliţie cercetează şi în această direcţie. Ancheta este foarte înaintată şi se prevăd rezultate senzaţionale. Poliţia este în posesia unor informaţii complete asupra organizaţiei din care făcea parte atentatorul.

Alţi funcţionari ai căilor ferate ruse, executaţi în Extremul Orient

Moscova, 20 (Radio Central).— **Din Extremul Orient se anunţă că 24 funcţionari ai căilor ferate ruseşti din acea regiune, acuzaţi de spionaj în favoarea Japoniei şi Germaniei, au fost condamnaţi la moarte şi executaţi.**

Atitudinea Canadei
în caz când Anglia intră în război

Ottawa, 20 (Rador).—**D. Mackensieking, în discursul ţinut la postul de radio, a expus impresiile sale dela conferinţa imperială dela Londra şi asupra călătoriilor făcute la Paris, Berlin şi Bruxelles.**

„S'a expus clar că guvernul Canadei nu s'a angajat să participe la o campanie militară întreprinsă de imperiul britanic, dar Canada nici nu s'a angajat să se abţină. Orice măsură în această chestiune va fi luată de parlamentul canadian, după cum se vor prezenta imprejurările".

Presa franceză şi discursul d-lui Eden

Paris, 20 (Rador). — *Agenţia „Havas" transmite:*

Discursul d-lui Eden asupra situaţiei internaţionale şi evenimentele din Extremul Orient reţin toată atenţia ziarelor franceze de azi dimineaţă.

„Petit Parisien" scrie: „D. Eden a pronunţat eri în Camera Comunelor un discurs a cărui claritate şi ton conciliant vor produce în toată lumea, cu toate timpurile grele prin care trecem, o impresie reconfortantă.

Spre a defini sentimentul care leagă Franţa şi Anglia, ministrul britanic a avut o foarte fericită expresie: „Această amiciţie este acum pretutindeni", a spus d-sa. Nu s'ar putea spune mai bine şi de aceia azi se felicită orice francez".

„L'Epoque" constată: „In situaţia îngrijorătoare în care ne aflăm, discursul d-lui Eden constituie o reconfortare. Fără îndoială, nu trebuie să se creadă că toate dificultăţile vor fi aplanate, dar luarea unei atitudini de către Marea Britanie alături de noi, pentru a face să se respecte drepturile sale şi ale noastre va face, fără îndoială, să reflecteze pe toţi cei cari până în prezent se jucau cu focul".

„L'Ordre" declară: „Acum, cei cari au mizat pe o nouă stare de lucruri în relaţiile franco-engleze şi se pregăteau să tragă foloase, sunt avizaţi că trebuie să se resemneze să fie dezamăgiţi".

SITUAŢIA DIN EXTREMUL ORIENT

Cu privire la situaţia din Extremul Orient, L'Oeuvre" scrie: „Calea pentru Japonia în Extremul Orient părea să fie liberă. Dar, ceiace Berlinul şi Roma nu prevăzuseră, este că Anglia s'a decis să recapete cât mai degrabă libertatea comunicaţiilor sale în Mediterana şi, în special, comunicaţiile prin strâmtoarea Gibraltar, tocmai graţie acestui nou conflict din Extremul Orient. Astfel, Amiralitatea, zilele acestea, a studiat cele două chestiuni, a Spaniei şi a Extremului Orient, in foarte strânsă legătură. Aceasta este poate un bine. Din cauza inevitabilului conflict chino-japonez, Anglia s'a decis aseară să păstreze o oarecare fermitate în momentul când se incep negocieri atât de importante în sânul comitetului de neintervenţie".

„Le Figaro" scrie: „Statul Major japonez nu va arunca grosul trupelor sale în China dacă el nu are quasi-certitudinea de a termina repede şi dacă nu este asigurat prin serviciile sale de informaţii că forţele sovietice, pentru un motiv sau altul, nu ar ataca în Manciuria. Trebuie să ne amintim că germanii sunt, în acelaş timp, aliaţi ai Statului Major japonez şi totdeodată instructori ai armatei chineze".

In jurul neregulilor
dela prefectura de Neamţ

Continuă demascarea

Piatra-Neamţ, 19 Iulie

Demascarea noastră a avut răsunet. Funcţionarii dela serviciul tehnic — cantonierii — cari au răbdat până în prezent cu credinţa că ţara se află într'un impas financiar, văzând cele demascate de noi, au început să reacţioneze. Alaltăeri, toţi cantonierii din judeţ s'au prezentat la prefectură cerându-şi drepturile. Acest fapt ne bucură, căci dacă cei în drept nu vor lua măsuri contra neregulilor dela prefectura de Neamţ, va veni vremea când cetăţeanul paşnic, care a ştiut să rabde şi să muncească, va şti să reacţioneze.

INCHIDEREA UNUI CAPITOL TRAGIC

In reportagiile trecute am arătat pas cu pas procedeul conducătorilor jud. Neamţ, cari, fără nici un pic de milă, au luat munca funcţionarilor şi banii furnizorilor şi le-au trecut la aşa zisul excedent bugetar. Am citat cazuri autentice din care s'au putut constata metodele. Cei 1.600.000 lei, trecuţi la excedent bugetar — lefurile funcţionarilor şi drepturile furnizorilor — precum şi cei 400.000 lei contribuţia ministerului, au fost întrebuinţaţi, pur şi simplu, după plac şi după nevoile electorale, procedee pe care, de altfel, cei în drept, datorită celor demascate de noi, vor avea, credem, grijă să ia măsuri.

COMITETUL „SCOLAR DE CONSTRUCŢIE"

Intrebăm pe d. prefect al judeţului Neamţ, cum se face că acest comitet şcolar de construcţie, care funcţionează din 1927 şi până în prezent nu a lichidat fondul luat de pe la diferite ministere, iar secretarul acestei comisiuni este plătit de atâta timp (din 1929 dela desfiinţare), cu impozite ce se pun obligatoriu la bugetele comunelor, variind între 500 şi 1500 lei anual. Noi ştim că acest funcţionar, pe lângă leafa lui, mai are o diurnă de cca. 2000 de lei pe lună în calitate de secretar al consiliului judeţean, la care se mai adaugă şi impozitele pomenite mai sus de la comune. Deci o leafă şi două diurne dintre care o diurnă ilegală, căci nu lucrează nimic, deoarece comitetul aşa zis şcolar de construcţie nu mai există din 1929. Să ne răspundă d. prefect:

Câte procese verbale de activitate s'au încheiat din 1929, şi cât costă acel proces verbal dacă există? Dacă acest comitet există şi secretarul funcţionează, primind leafă, cum se face că până astăzi încă nu s'au lichidat sumele ridicate dela acest comitet între anii 1927—1929.

Fără să mai insistăm, se vede dela sine ilegalitatea menţinerii acestui post pentru îngrăşarea unei singure pungi complice.

FONDUL NATIONAL... „MOZAIC"

Până în prezent am demascat capitolul tragic al funcţionarilor şi furnizorilor şi am dat pe faţă fictivul comitet şcolar de construcţie.

Venim azi cu alt caz. E vorba de subvenţiile acordate de prefectura de Neamţ ziariştilor evrei din localitate. Faptul e cu atât mai dureros, cu cât aceştia au fost plătiţi dintr'un fond al cărui titlu avea o destinaţie specială, românească, culturală şi naţională. Pentru documentare, dăm sumele luate de aceştia în anul 1935/1936 din „Fondul pentru opere culturale şi propaganda naţională".

Au luat::

Zigu Cremer, 5000 lei.
M. A. Relta, 1000 lei.
Neli Löbensohn, 1000 lei.
B. Stecher, corespondentul ziarului „Dimineaţa", 1000 lei.

Am dat această mică listă, căzută în mâinile noastre, nu numai pentru cei în drept pe cari îi aşteptăm la anchetă, dar şi pentru poporul de jos care trebuie să se trezească odată şi să vadă ce fac aleşii naţiunii cu fondurile pentru cultura naţională: le dau celor străini de suflet şi neam, cari prin condeiul lor şi prin metoda lor, perie pe cel dela putere pentru ca după ce cade dela guvern să-l înjure şi tot odată urmăresc şi învrăjbirea între fraţi şi desmembrarea fiilor acestei patrii.

xox

A vrut să distrugă cuibul
uneicoţofene, dar şi-a găsit moartea

Chişinău, 20 Iulie

Fata Olia Robaviciuc, de 12 ani, din com. Hânceşti, s'a suit într'un copac să distrugă un cuib de coţofană.

Pasărea muşcând-o de mâini, fata s'a speriat şi a căzut din copac, rămânând moartă pe loc.

xox

Noul guvernator
al Băncii Franţei

Paris, 20 (Rador). — *D. Pierre Fournier, vice-guvernatorul Băncii Franţei, a fost numit guvernator în locul d-lui de Labeyrie.*

D. de Labeyrie a fost numit guvernator general onorar al băncii Franţei.

*

Paris, 20 (Rador). — *D. Guiraud, al doilea vice-guvernator, a fost numit prim-vice-guvernator, în locul d-lui Fournier, numit guvernator al Băncii Franţei.*

D. Yves de Boisainger, director general în ministerul de finanţe, a fost numit vice-guvernator secund al Băncii Franţei.

*

Paris, 20 (Rador).— D. Pierre Fournier, noul guvernator al Băncii Franţei, a fost şef de cabinet al d-lui Raimond Poincaré în 1928, atunci când acesta a procedat la prima stabilizare a francului.

Preţul abonamentului la ziarul UNIVERSUL este
Lei 750 pe un an
„ 380 pe 6 luni
„ 200 pe 3 luni